

מסכת בבא בתרא – פרק ה

משנה א

המוכר את הספינה –

מכר את ה _____ ואת _____ ואת _____.

אך לא מכר את ה _____ ואת _____ ואת _____.

אבל אם אמר שמוכר את הספינה וכל מה שבתוכה – כולם _____.

המוכר קרון – לא מכר את ה _____, וכן המוכר פרידות – לא מכר את ה _____.

המוכר צמד – לא מכר את ה _____, וכן המוכר בקר – לא מכר את ה _____.

לר"י: הדמים _____, ואם שילם מחיר יקר על _____ – מקבל את ה _____.

לחכמים: אין הדמים מודיעים, ומקבל רק את ה _____, אפילו ששילם מחיר יקר.

משנה ב

המוכר חמור – לא מכר את ה _____, ולנחום המדי: מכר את כליו.

מה נקודת המחלוקת?

לת"ק: סתם חמור ל _____, ולבן כלי המשא _____.

לנחום המדי: סתם חמור ל _____, ולבן כלי המשא _____.

לר"י: לשון המכירה מודיע.

אם אמר: _____ – כוונתו כמו שהוא לפניו עם הכלים.

אם אמר: ' _____ ' – כוונתו למכירת חמור סתם בלי כליו.

משנה ג

המוכר חמור מניקה – מכר גם את _____, שהרי חלב החמור אסור בשתיה ומיועד לסייה.

המוכר את הפרה המניקה – לא מכר את _____, כי החלב ראוי לשתיית אדם.

המוכר אשפה – מכר גם את _____.

המוכר את הבור – מכר גם את _____.

המוכר כוורת – מכר גם את _____.

המוכר שובך – מכר גם את _____.

הקונה גוזלים שעתידים להוולד – משאיר למוכר _____.

הקונה דבורים שעתידים לצאת מהכוורת – לוקח _____, ואח"כ _____.

הקונה חלות דבש – משאיר למוכר _____.

הקונה מחברו זיתים כדי לקצוץ – משאיר למוכר _____.

משנה ד

הקונה אילנות – האם קנה את הקרקע שסביבם?

יש בדבר 3 נפק"מ:

1. לגבי קציצת ענפים שצומחים לצדדים ע"י בעל השדה.

2. לגבי הענפים החדשים שיצמחו מהשרשים.

3. לגבי הזכות לשתול עץ חדש במקום העץ שמת.

הקונה 2 אילנות בשדה חברו – לת"ק: לא קנה _____, לר"מ: קנה _____.

לשיטת ת"ק שאין לקונה קרקע:

1. אם הענפים גדלו והתפשטו – אין בעל הקרקע יכול ל_____.

2. ענפים חדשים שיוצאים מהגזע – שייכים ל_____.

ענפים חדשים שיוצאים מהשורשים – שייכים ל_____.

3. אם התייבשו האילנות – אין _____ יכול לשתול אילנות אחרים.

הקונה 3 אילנות בשדה חבירו – לכו"ע: קנה _____ .

1. אם הענפים גדלו והתפשטו – בעל הקרקע יכול ל_____ .
2. ענפים חדשים שיוצאים מהגזע – שייכים ל_____ .
- ענפים חדשים שיוצאים מהשורשים – שייכים ל_____ .
3. אם התייבשו האילנות – _____ יכול לשתול אילנות אחרים.

משנה ה

כלל: בבהמה גסה לכל אבר חשיבות בפני עצמו.

ולכן, בבהמה גסה:

המוכר את הראש – לא מכר את _____, והמוכר את _____ – לא מכר את הראש.

המוכר את הקנה – לא מכר את _____, והמוכר את _____ – לא מכר את הקנה.

כלל: בבהמה דקה – הקונה אבר חשוב מקבל עמו אבר שאינו חשוב.

ולכן, בבהמה דקה:

המוכר את הראש – מכר את _____, והמוכר את _____ – לא מכר את הראש.

המוכר את הקנה – מכר את _____, והמוכר את _____ – לא מכר את הקנה.

משנה ו

אונאה – כשהמוכר או הקונה קבלו דבר שהוא פחות משווי המכירה.

טעות – כשהמוכר או הקונה התכוונו לדבר פלוני וקבלו דבר אחר.

ישנם 4 דינים חלוקים במכירה לגבי ביטול מקח:

1. המוכר היטים יפות ונמצאו רעות – _____ יכול לחזור בו, ולא ה_____ .
2. המוכר היטים רעות ונמצאו יפות – _____ יכול לחזור בו, ולא ה_____ .
3. המוכר היטים רעות ונמצאו רעות, או יפות ונמצאו יפות – שניהם _____ יכולים לחזור.
4. מוכר שנתן לקונה סוג אחר או צבע אחר – _____ יכולים לחזור.

במשנה 3 דוגמאות לשינוי שהמוכר והקונה חוזרים:

_____ ונמצאת לבנה. _____ ונמצאת שקמה. _____ ונמצא חומץ.
_____ ונמצאת שהמתית. _____ ונמצאת זית. _____ ונמצא יין.

משנה ז

מטלטלים אינם נקנים בכסף, אלא במעשה קנין כמו 'הגבהה' או 'משיכה' או בקנין 'הצר'.
קרקע נקנית בכסף או בחזקה.

העושה משיכה בפירות - קנה ואפילו שלא _____ אותם.

אך המודד ולא עשה משיכה - _____ .

לוקח הרוצה לקנות ללא עשיית קנין יכול לשכור מהמוכר את _____, וקונה בקנין הצר.

פשתן נקנה ב _____, ולא במשיכה.

אם הפשתן עדיין מחובר לקרקע - תולש מעט ממנו, ובשכר התלישה מקנה לו הבעלים מעט מן
הקרקע, ועל ידו קונה את כל הפשתן בקנין _____.

משנה ח

המוכר יין או שמן לחברו והוקרו או הוזלו, ורוצה אחד מהם לחזור בו -

לפני שמילא את כלי המדידה - עדיין שייך ל _____, ויכולים שניהם לחזור.

לאחר שהתמלא כלי המדידה - כבר שייך ל _____.

אם החבית נשברה -

אם היה מתווך - _____ מפסיד כי נשברה ברשותו.

המוכר יין ושמן - צריך להטיף _____ ממה שבדפנות החבית,

ולא צריך להוסיף את מה שנותר ב _____ החבית.

חנווני המוכר להרבה קונים -

לת"ק: _____ להוסיף שלוש טיפים.

לר"י: פטור להוסיף ב _____.

משנה ט

השולח את בנו להנווני עם פונדיון (שני איסרים) לתשלום וצלוחית להבאת שמן, החנווני השתמש עם הצלוחית כדי למדוד לאחרים, ואח"כ נתן לילד שמן בשווי איסר, ועודף איסר, בדרך הצלחת נשברה, השמן נשפך, והאיסר נאבד, יש כאן שני נידונים:

1. על _____, שהמוכר נחשב שואל שלא מדעת.

2. על _____, שהמוכר נתן שמן לילד.

ביחס לצלחת – האם המוכר נחשב גזול, וההשבה לילד אינה השבה עד ששייב לאביו.

ביחס לשמן – האם האב התכוון רק להודיע שצריך שמן או שהמוכר יתן ביד בנו.

לת"ק: המוכר חייב על הצלוחית, כי נחשב _____ על השימוש בה.

וכן המוכר חייב על הפונדיון, כי לא היה צריך לתת שמן ל_____.

לר"י: המוכר פטור על הצלוחית, כי נחשב _____ על השימוש בה.

וכן המוכר פטור על הפונדיון, כי האב הסכים שיתן שמן ל_____.

אם המוכר לא השתמש בצלוחית – לכו"ע _____ מלשלם עליה.

משנה י

ישנם שלושה סוגי מוכרים:

1. _____ – הקונה כמויות גדולות ומוכר לסוחרים בכמויות קטנות.

2. _____ – המוכר את תוצרתו לסוחרים.

3. _____ – המוכר בתדירות ללקוחות בכמויות קטנות.

מתי עליהם לקנח את מידותיהם משיירים שדבקו בכלי המדידה?

סיטונאי – לת"ק: פעם ב_____ יום. לרשב"ג: פעם ב_____ חודש.

בעל הבית – לת"ק: פעם ב_____ חודש. לרשב"ג: פעם ב_____ יום.

חנווני – מדות שמודדים בהם מנקה פעמיים ב_____.

את אבני המשקולת מנקה פעם ב_____.

את כפות המאזניים מנקה לאחר _____.

משנה יא

הדינים שנאמרו במשנה הקודמת מתייחסים לניקוי מידות _____, אך ב_____ אין צורך לנקות.

המוכר צריך להוסיף סחורה עד שתכריע הכף לטובת הלוקח,

בדרך כלל – יש למלא סחורה ולהטות _____ מתחת לגובה הכף שבה אבני השקילה.

ואם מאזנים את שני הכפות במדויק – יש להוסיף את שיעור ההכרעה.

כמה הוא שיעור ההכרעה? בלח – אחד ל_____, ביבש – אחד ל_____.

יש מקומות שנהגו למדוד בכלי מדידה קטנים ויש בכלים גדולים, והולכים בזה לפי _____.

יש מקומות שנהגו לתת מידה מחוקה ויש במידה גרושה, והולכים בזה לפי _____.

נרשאי המשניות

_____	א
_____	ב
_____	ג
_____	ד
_____	ה
_____	ו
_____	ז
_____	ח
_____	ט
_____	י
_____	יא